MAIJA ANŽE

PAR NOPELNIEM LATVIJAS LABĀ

2002. gada 12. aprīlī ar Triju Zvaigžņu ordeņa domes lēmumu par nopelniem Latvijas labā tika piešķirts 5. šķiras Triju Zvaigžņu ordenis ASV dzīvojošajam ārstam un sabiedriskajam darbiniekam Dr. Ansīm Muižniekam.

Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieris Dr. Ansis Muižnieks ir aktīvs LĀZA valdes loceklis un kasieris (kopš 1997. gada), Ziemeļamerikas biroja vadītājs, LĀZA *Apkārtraksta* redaktors (kopš 2001. gada), viņš ir arī vairākus gadus vadījis LĀZA Dienvidkalifornijas kopu.

Ansis Muižnieks dzimis 1928. gada 7. oktobrī Raunā. Pēc bēgļu gaitām un vidusskolas beigšanas Vācijā, ieskaitot smagu darbu kādā tanku fabrikā pie Štutgartes 15 gadu vecumā (1944.-1945. gadā), Ansis Muižnieks kā bēglis 1949. gadā ieradās ASV. Pēc dienesta ASV armijā Korejas kara laikā, 1955. gadā beidzis Kolumbijas universitāti Ņujorkā, iegūstot bakalaura grādu bioloģijā, bet 1959. gadā Kolumbijas medicīnas koledžā (*College of Physicians and Surgeons*) ieguva medicīnas doktora (*doctor of medicine*) grādu. Sekoja internatūra un rezidentūra iekšējā slimībās Dienvidkalifornijas universitātē Losandželosā. Pēc sertifikātu un licenču iegūšanas, Dr. A. Muižnieks 1964. gadā uzsāka privātpraksi iekšējā slimībās Klērmontā (Losandželosas priekšpilsētā), ko līdz 1975. gadam apvienoja ar klīniskā docētāja (*assistant professor*) darbu universitātes slimnīcā. Savu aktīvo praksi Klērmontā Dr. A. Muižnieks beidza 1996. gadā, taču vēl joprojām viņš ir vairāku profesionālo organizāciju (*L.A. County, California and American Medical Society, LĀZA, AMF un LMRF*) loceklis. Kopā ar sievu Ingridu Dr. Ansis Muižnieks izaudzinājis trīs latviskus bērnus, kuri visi ir beiguši universitāti, turklāt dēls Nils ar ģimeni jau vairākus gadus dzīvo un strādā Latvijā.

Sarakste ar radiem Latvijā Dr. A. Muižniekam aizsākās 70. gados, turklāt viņš ļoti interesējās par medicīnas stāvokli dzimtenē. Kolēģu stāsti par Latvijā redzēto un LĀZA *Apkārtrakstā* lasītais deva stimulu vairāk piedalīties palīdzības darbā – gan individuāli, gan kā LĀZA valdes loceklis. Muižnieku ģimene sāka atbalstīt un uzņemt savās mājās daudzus Latvijas māksliniekus, politiķus un mediķus, organizēt viņiem uzstāšanās Losandželosā, palīdzēja viesiem iepazīt un ceļot pa toreiz vēl svešo ASV. 1991. gadā Dr. Ansis Muižnieks par godu savam bērnības ārstam Rūdolfam Skaidrajam Raunā iedibināja balvu “*Muižnieku ģimenes gadskārtējā*

Dr. Ansis Muižnieks tūlīt pēc Triju Zvaigžņu ordeņa saņemšanas.
Centrā: Valsts Prezidente Vaira Viķe-Freiberga, no viņas pa kreisi
Ansis Muižnieks ar dēlu Nilu, pa labi – Dr. Muižnieka dzīvesbiedre Ingrīda
un vedekla Andra. 2002

prēmija labākajam Latvijas lauku ārstam” 500 ASV dolāru apmērā. Fonda valdē bez atlīdzības darbojas profesors Ilmārs Lazovskis, dzejnieks Imants Ziedonis, ārsti Jānis Krūmāls, Guna Dekšne, profesors Uldis Vikmanis. Muižnieku prēmijas pirmais laureāts bija Dr. Māris Rēvalds Zaubē, tad ārste Daiga Onužāne Ikšķilē, vēlāk Ineta Raga Lielvārdē, Dace Tūzika Siguldā un Raunas ambulance 1995. gadā. 1995. gadā kandidātu intereses trūkuma dēļ un sakarā ar citām problēmām fonda darbība tika pārtraukta.

Dr. Ansis Muižnieks ir piedalījies daudzās palīdzības akcijās, ko LĀZA rīko Latvijas medicīnas labā. Visās šajās akcijās viņš uzņēmies vadošo lomu gan kā iniciators, gan arī finansiāls atbalstītājs, ziedojot savus personiskos līdzekļus. Tā, piemēram, Raunas ambulancei sagādāti EKG, hemoglobīnometri, ambulances materiāli, finansiāli atbalstīta rentgenaparāta iegāde, Raunas skolai savākti datori, sniegta palīdzība Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcai, Bērnu slimnīcai “*Gaiļezers*”, Bērnu kardioloģijas centram, Klīniskajai slimnīcai “*Gaiļezers*” (oftalmoloģijas instrumentu ziedojumi), atbalstīta sonogrāfa iegāde Lielvārdei, sniegts atbalsts Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejam, Pestīšanas Armijas Bērnu veselības aprūpes centram, Latvijas Ģimenes centram, Nacionālajam rehabilitācijas centram “*Vaivari*”. Pēc Anša Muižnieka iniciatīvas, tika uzsākta Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas elektroniskā medicīnas centra izveide un slimnīcas iekšējā datorizācijas programma, finansēta un samaksāta dārga mugurkaula operācija Tallinā rīdziniecei Dacei Pakulei.

Pateicoties Muižnieku ģimenes ierosmei, Latvijā ieviesta moderna Rietumu oftalmoloģijas aprūpe, ko Dr. John McDermott uzsāka klīniskajā slimnīcā “*Gaiļezers*”, vēlāk nodibinot Latvijas-Amerikas Acu centru Rīgā (par to Dr. McDermott tika piešķirta TZO Zelta goda zīme). 1996. gadā, Dr. Ansim Muižniekam aizejot pensijā, viņa ilggadējie pacienti godināja savu ārstu ar 5000 ASV dolāru lielu naudas ziedojumu Latvijas medicīnai. Šis ziedojums ar Dr. Anša Muižnieka vadītā Losandželosas latviešu ev. lut. draudzes Latvijas Medicīnas Palīdzības Fonda starpniecību tika izlietots Latvijas medicīnai nepieciešamo medikamentu un medicīnas aparātu iegādei.

Kopš Pasaules latviešu ārstu 2. kongresa 1993. gadā Dr. Ansis Muižnieks bijis kongresa rīcības komitejā kā LĀZA pārstāvis; piedalījies pēdējos trīs kongresos. Dr. Muižnieks organizējis 1999. gadā LĀZA konferenci Kalifornijā (turienes dziesmu svētku laikā), piedalījies LĀZA konferences “*Par mātes un bērna veselību Latvijā*” rīkošanā Rīgā 2000. gadā, kā arī LĀZA konferences organizēšanā 2002. gada 20. jūlijā Čikāgā (ASV latviešu dziesmu svētku laikā).

Dr. Ansim Muižniekam Latvijas un Latvijas medicīnas sāpes ir tuvas sirdij, tāpēc LĀZA valdes vārdā vēlam viņam stipru veselību un vēl ilgus gadus darboties latviešu sabiedrības labā!

Merits for the Save of Latvia (Summary)

By Maija Anže

The article gives a short story about Dr Ansis Muižnieks, who is a doctor and public worker in the USA. A special accent is placed on Dr. Muižnieks organized help to medical institutions in Latvia as well as for a foundation "The annual prize of the Muižnieks family for the best country doctor" which he set up in honour of his childhood doctor on the 12 of April, 2002. Dr. Ansis Muižnieks has been awarded the Order of Three Stars, 5th degree.

Maija Anže, mag. hist.

Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs

Antonijas 1, LV-1360 Rīga

Latvija

E-mail: museum3@apollo.lv